

kerk in de stad

Losse nummers
€ 1.50

PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT

WWW.PROTESTANT-UTRECHT.NL

19de jaargang nummer 16

30 maart 2012

Pasen, de beLEVENis

JA!

Piet Warners

JA!
Ja?
JA!
Korter kan het niet.
Pasen: Gods JA tegen het leven.
Onze aarzeling. Ja?
Gods JA tegen het leven.
Het leven van Jezus.
Dat góede leven.
Dat leven naar Gods beeld en gelijkenis.
Zozeer dat gezegd werd en wordt:
'Die Jezus?
Één als God. Zoon van God. God zelf.'
Ja- in hem zie je hoe God is.
Hoe góed God is.
Ja tegen het leven.

Het leven van die éne.
Zoon van God.
Zoon des mensen.
Zoon van Adam.
Als je dat zegt, is alles gezegd.
We zijn er allemaal in méé genomen!
In dat éne leven.
Gestorven. Opgestaan.
Pasen.
Het wonder van Israël
De uittocht van Gods volk uit Egypte,
land van dood en ondergang.
Nog altijd is het er niet over uitgedacht.
Nog altijd wordt het gevierd.
Het leven werd gegeven,
De Eeuwige zei Ja tegen zijn volk..
Pasen.
De uittocht van de zoon van Israël.
Uit de dood.
Uit de gevolgen van de schuld van de men-
sen.
God zei tegen Jezus:

Word wakker - sta op!
Alledaagse woorden,
Verrijzen klinkt al te plechtig.
Wekken.
Gewekt worden.
Opstaan.
Heel alledaags.
Elke dag gebeurt het ons.
Elke dag wakker worden,
opstaan; je mag leven.
Elke morgen is het Pasen.
Gewekt worden
uit de slaap; die kleine dood.
Elke morgen. Beeld van het leven door alles
heen.
Elke morgen. Klein Pasen.
Wat een beLEVENis!

MEDITATIEF MOMENT

boom in lente

in de ronding
van de singel
stond je daar

je knoestig takkennet
boog naar het water

je spiegelbeeld
droeg woorden
van een nieuw begin

woorden
die ik overnam
en verder droeg –

en borg in de schoot
van mijn herinnering

Oeke Kruythof

Een droom

Ik heb een droom
er verschijnt een licht
een helder licht
een licht
dat nog nooit op mij
geschenen heeft

woorden van
een engel of een mens
er is hoop
er is liefde
er is leven
er is iemand om van te houden

mijn bestemming is de moeite
waard

er zijn tekenen aan de wand
aan de horizon

zal ik de stroom oversteken
ik heb een droom
zal ik de stroom oversteken

ik heb een engel
van liefde

Eddy Lie

VRIJHEID

Onze ziel
achter tralies
langdurige
duisternis
maar toen
de Morgen aanbrak
weken de spijlen
een witte duif vloog
in een baan van licht
door een dichte deur
drong vrijheid binnen
op die Morgen was
Christus langsgedaan
op die Morgen was Hij
uit de doden opgestaan

Cobie Ruijgrok

Paasjubel bij zonsopgang

Rixt van de Voorde, Seintje Bos
en Conny van Lier

Paaszondag 8 april, 6.30 uur.
**Het is nog donker. Aan het
eind van de nacht, in stilte,
verzamelen zich honderden
mensen op het Domplein.
Alleen een merel fluit. Wij
wachten in stilte.**

Een gedicht, een lied, trompet-
geschal. Langzaam gloort het
morgenlicht en wij lezen het
paasevangelie. Ontwaakt! De
Heer is waarlijk opgestaan! We
bidden en zingen.

En bij het 'U zij de Glorie' ne-
men de klokken van de Dom-
toren onze jubel over. Eerst de
Magdalenaklok, de kleine klok-
ken, de grote klokken en de al-
lerzwaarste, de Salvatorklok. Ze
klinken allemaal. Een overwel-
digend gelui draagt dan onze
boodschap over de mensen van
het plein, naar de stad, het land
in. Het Paasfeest kan beginnen.

Wilt u aanwezig zijn bij deze
interkerkelijke Paasjubel? Kom
dan in alle vroegte naar het
Domplein in Utrecht.

Wie wil kan aansluiten bij het
paasontbijt in de Domkerk.
Daarvoor graag opgeven via
paasontbijt@domkerk.nl. We

* Paasjubel bij zonsopgang .
vragen een vrijwillige bijdrage
voor het ontbijt.

Het is nogal regen- achtig vandaag

Als je graag even naar buiten
gaat dan is het vandaag geen
gezellig weer. De hele dag re-
gent het. Het is vandaag 7 maart
en ook nog niet zo warm. Met
een beetje wind er bij is het
koud nat en vochtig. Het gaat
de hele dag door en er is in de
verste verte geen zonnetje te
zien. Tot op zekere hoogte is het
lijdenstijd. Op zondag 8 april is
het al weer Pasen.
Naast de sneeuwkllokjes bloeien
nu ook de krokussen en zelfs

avontuurlijke narcissen. Mensen
hebben soms wat meer tijd no-
dig om te 'bloeien'. Veel horeca-
ondernemers zetten de stoelen
en tafels nu al buiten. Toen ik
nog in de Hoogstraat verbleef,
zag ik dat er tegenover ons een
restaurant was dat dekentjes
uitdeelde voor de koude avon-
den. Die kon je dan zo over je
benen leggen. Het ontbrak nog
maar aan een warme kruik. De
dagen worden nu al weer veel
langer. Het is nu 18.30 uur en
het is nog steeds een beetje
licht. Waar moeten die kletsna-
te vogels naar toe? Er zitten nog
geen blaadjes aan de takken van
de bomen.
Zojuist komt Jidske mijn kamer
binnen en zij zegt tegen me dat
ik maar eens moet schrijven wat
de zon met me doet. Jidske is
vanavond onze verpleegkundige.
Ze heeft gelijk, de zon geeft
glans aan bloemen, bomen en
mensen. Binnenkort zien we het
eerste groen aan de takken van
de bomen. De boeren beginnen
hun akkers weer te bemesten en

KRUIMELS

te ploegen. De vette grond glin-
stert in het zonlicht. De kinderen
gaan al weer naar hun school-
tuintjes. Een hele dag regen kan
dan ook gauw weer vergeten
zijn. We zitten nog even in de
wachtkamer.

Bij de voor- en achterpagina

De afbeelding op de voorpagina is
het kunstwerk 'Pieta' van de schilder
Frank Moritz. Hij maakte dit bij atel-
ier SPAT dat wij uitgebreid belichtten
in de St Maartenseditie van november
2011. Ook op de achterpagina van dit
paasnummer is een schilderij uit dit
Utrechtse kunstenaarsatelier afgedrukt,
het Laatste Avondmaal, van Carlo Dima-
zio. Beide schilders gaven met genoegen
toestemming voor publicatie van hun
werkstukken voor deze speciale editie
van Kerk in de Stad.

Johanneskerk start
beroepingswerk

In het Johannescentrum is de beroepingscommissie met haar werk begonnen. De commissie wordt voorgezeten en geleid door Bettina van Santen en Cas Mak. De commissie zal de komende maanden veel werk gaan verzetten en hoopt op een voorspoedige uitkomst. De Johanneskerk mag een predikant beroepen voor een tachtig procent arbeidsplaats.

Ds Dirk Neven
neemt beroep
Nicolaïkerk aan

Op maandag 12 maart is door een delegatie van de kerkenraad en de beroepingscommissie van de Nicolaïkerk de officiële beroepingsbrief gebracht naar ds Dirk Neven, predikant in Kloetinge (Zeeland). Het bericht van aanvaarding is ter plekke opgemaakt en dat kreeg de delegatie meteen mee terug. De Klaaskerk heeft dus weer een predikant!
Op zondag 25 maart heeft ds Neven kennismemaakt met de wijkgemeente in een informeel samenzijn rond koffie en thee na de morgendienst. De bevestiging zal plaatsvinden op zondag 10 juni in een dienst om 15.00 uur. Er is die zondag 's morgens geen dienst in de Nicolaïkerk. Meer informatie over de intrede volgt later.

Vespers in Zuidoost

Op zondag 1 april beginnen de vespers van de veertigdagentijd. Tot en met woensdag 4 april zijn de vespers in de Nicolaïkerk. Op deze Palmzondag is de vesper om 17.00 uur. Ds Hans Koops is de voorganger. De vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg werkt mee en organist is Berry van Berkum. Er klinken twee passiekoralen van J.S. Bach (1685-1750): 'O Lamm Gottes, unschuldig' en 'O Mensch, bewein' dein Sünde gross'. De psalm van deze vesper is Psalm 130: 'Aus tiefer Not schrei ich zu dir' in een zetting van Johann Gottfried Walther (1490-1570). De lezing is Johannes 12: 1-8. Er klinken ook twee orgelkorallen van Bach: 'Aus tiefer Not schrei ich zu dir' (BWV 687) en 'Wir danken dir, Herr Jesu Christ' (BWV 623).

Op maandag tot en met woensdag zijn de vespers op het koor van de Nicolaïkerk om 19.30 uur. Op maandag gaat ds Marian van Giezen voor. We zingen en lezen Psalm 121 en Johannes 12: 20-36. Op dinsdag en woensdag is ds Hans Koops de voorganger. Op dinsdag zingen en lezen we Psalm 126 en Johannes 12: 37-50, op woensdag Psalm 124 en Johannes 11: 45 -53. De organist in de vespers op maandag en dinsdag is Ko Zwanenburg. In de vesper op woensdag is Ko de cantor en Berry van Berkum de organist.

Paaswake nieuwe stijl

Marieke Milder en
Wilma te Velde

De afgelopen jaren was het bij de EUG de gewoonte de Paasnacht tot de vroege ochtend wakend door te brengen in de Janskerk. Dit heeft prachtige paasnachten opgeleverd, maar is ook altijd op een aantal bezwaren gestuit.

Zo was het eigenlijk onduidelijk waarover de wake moest gaan als die pas startte na een feestelijke en blijde paasviering rond middernacht. En met een ingetogen paasviering rond dat tijdstip hadden de kerkgangers weer geen echt paasgevoel. Verder is een hele nacht waken fysiek behoorlijk zwaar, en voor gezinnen met kinderen al helemaal onmogelijk, waardoor er altijd maar een bepaalde en beperkte groep mensen aanwezig was.

Dit jaar gooit de EUG het daarom over een geheel andere boeg. In plaats van een programma in de nacht, komt er een wake voorafgaand aan de paasnachtdienst. Daarin zijn ook activiteiten voor kinderen en tieners opgenomen. De wake begint op zaterdag 7 april om 19 uur, en eindigt vlak voor de Paasnachtdienst om 23.00 uur, waarin het dan echt Pasen kan worden!

BeLEVEN-nis

De wake draagt dit jaar de titel 'De weg naar Pasen, beLEVEN-nis tussen donker en licht', en daarmee wordt gerefereerd aan een aantal beleven-nissen die dan

* Paaswake in de Janskerk, waarvoor nu een andere vorm wordt gekozen (foto Erik de Jong).

in de kerk te bezoeken zijn. In elke nis staat een Bijbelse figuur centraal: Jezus, Batseba, Jacob, Hanna en Jona. In sommige nissen kun je actief bezig zijn, in andere gaat het om stilte en inkeer. Zo kun je mediteren met Jezus in de woestijn, naast Jona gaan zitten in de buik van de vis en ervaren hoe het daar is, je kunt oefenen met geweldloze communicatie aan de hand van het verhaal van Batseba, vorm geven aan je klacht en je verlangen bij Hanna, bezig zijn met de worsteling van Jacob aan de hand van foto's, schilderijen en gedichten. In de kapittelkamer is er de mogelijkheid iets te eten of te drinken en andere bezoekers te ontmoeten.

Op ieder heel uur zijn er korte liturgische momenten in het koor. Deze volgen de traditionele lezingen van de Paasnacht, en vormen zo een organisch geheel met de Paasnachtdienst die om 23.00 uur begint.

Kinderen

Voor kinderen van 4 tot 12 is er tussen 19.00 en 20.00 uur een apart programma in de kosterswoning naast de kerk. Zij mogen creatief aan de slag gaan met het thema 'Donker en licht', en hiervan iets laten zien in het liturgisch moment van 20 uur. De tieners krijgen een workshop onder leiding van een professionele schrijfster over het Exodusthema, en zij presenteren dit in het liturgisch moment van 21 uur.

Deze wake staat in het teken van het veertigdagenproject 'Tot op het bot'. De gehele veertigdagentijd, tot en met Pasen, staat er een beeld in het koor van de kerk, dat de titel draagt: 'Twee rozen en een doorn'. Elke zondag van de veertigdagentijd stond een fragment van het beeld centraal, dat associeerde aan een Bijbelse figuur.

U kunt op 7 april op elk gewenst tijdstip binnenlopen en ook weer vertrekken, maar u kunt ook de hele avond blijven. En u kunt actief door middel van een programmaboekje met het hele programma meedoen, maar u kunt ook rustig in de kerk gaan zitten waken of er een kopje koffie of thee of een sapje drinken. Jong en oud is van harte welkom, ook niet-EUG'ers.

In de paasnachtviering gaan we aan de slag met Bijbelverhalen die raken aan de elementen 'aarde', 'water', 'vuur' en 'lucht', en gaan over 'leven door de dood heen'. Voor de Janskerk zal een groot paasvuur branden. Daar lezen we het opstandingsverhaal, waarna we de paaskaars ontsteken. Binnen geven we dan het licht aan elkaar door. Een extra groot Janskoor zal medewerking verlenen aan deze dienst.

Nog even de tijden op een rij:
wake: 19.00 tot 23.00 uur
kinderprogramma: 19.00 tot 20.15 uur
tienerprogramma: 19.00 tot 21.15 uur
paasnachtdienst: 23.00 uur

PaasbeLEVENis: ontmoeting
van liefde en vergeving

ds. Catrien van Opstal

De leerlingen van Jezus, die volwassen mannen en vrouwen, waren niet gek. Die wisten net als u en ik dat dood dood is. Voor ons christenen hoort de 'wederopstanding des vleses' bij onze belijdenis. In Jezus' tijd gingen de Farizeeën -en met hen Jezus- uit van een opstanding uit de dood. Maar zowel voor hen als voor ons geldt: die opstanding ligt in een voor ons ongrijpbaar verschiet. Achter al onze horizons. Een opstanding uit de dood binnen krap drie dagen? Al staat in diverse lijdensaankondigingen in de Evangelieën te lezen, dat Jezus de opstanding ten derde dage aankondigt, ik waag te betwijfelen of Jezus dat zelf als zo letterlijk voorzien heeft. Wordt anders zijn strijd in Gethsémané niet een farce? Dood is dood. Ik las het boek dat de auteur A. F. Th. Van der Heijden schreef, de requiemroman, voor en over zijn dodelijk verongelukte zoon Tonio, 22 jaar jong: fietser geschept door auto in de vroege ochtend van een mooie Pinksterdag. "Waarom dit? Waarom deze onherroepelijke dood, waaraan niets meer te corrigeren valt? Godverdomme, Tonio, ik was bereid

geweest elk probleem van je onder ogen te zien, hoe verschrikkelijk ook. Jouw allerergste misère zou nog een waardige tegenstander voor me geweest zijn. Ik zou tot mijn laatste druppels zweet en bloed voor een oplossing gevochten hebben. Alles tot je dienst. Het probleem is: jouw dood is geen probleem, want er is geen oplossing mogelijk- zelfs geen bij voorbaat kansloze oplossing."(blz. 530) Een bladzij eerder schrijft hij: "Tonio's dood liet zich, qua zin en doel, terugbrengen tot een fysische formule (van botsende krachten). Onze ontzetting was des te groter toen bleek dat onze stortvloed van gevoelens op een ijsskoude formule stuitte, hard als steen. Er is geen garantie dat emoties op den duur ook de hardste steen uithollen." Een vader vol verhoopte almachtsgevoelens dat hij de dood van zijn zoon had moeten voorkomen. Schuld en schaamte zijn zijn deel. "Wat hier gebeurd was, daalde als zo'n onbenoembare verschrikking op ons neer dat het onmogelijk bleek om er een fatalistische houding bij aan te nemen. Zonder beantwoorde schuldvraag viel hier niet verder te leven. Iets of iemand moest dit op zijn geweten hebben. (..)

Omdat ik niets of niemand kon vinden, kwam ik bij mezelf uit. Ik was de schuldige." Dood en schuld in één kluwen. Wat is dat voor een LEVENs-ervaring, een beLEVENis geweest, dat vrouwen en mannen na de eerste ontzetting en verwarring over een leeg graf Jezus hun Rabbi, hun Heer, hun Messias, als de LEVENDE ontmoetten? Ze waren niet uit op die ervaring, want ze verwachtten die totaal niet. Net als Van der Heijde was daar voor hen die harde steen, die niet met emoties valt weg te halen van de ingang van het graf. Ook zij moeten gemarteld zijn door schuldgevoel en diepe schaamte. Het treft me altijd weer hoe hun liefde groter is dan dat! Al hebben ze hem gelaten in Gethsémané en op Golgotha, ze kunnen het daar niet bij laten. Ze gaan hem verzorgen, ze gaan naar zijn graf. Ondanks hun schuld blijft Hij de hunne. Niet hun falen en verraad, maar zijn goddelijke liefde en wijsheid blijven doorslaggevend voor hen ook na zijn dood. In mijn geloofsbeleving is de opstanding het ultieme teken van de verzoening van God en mens. God gaat door, wonder boven wonder. Het kruis is niet het laatste van alles. Het was niet: daarna de zondvloed. Gods

LUTHERS
GELUID

liefde krijgt de steen wel weg. Zijn liefde is groter dan schuld en schaamte. Met de vrede-groet komt Jezus zijn geliefden telkens tegemoet in de Opstandingsverhalen. Op Pasen is er de ontmoeting met de Levende Heer. Het is vooral de levende werkelijkheid van de ontmoeting met Zijn mededogen. De LEVENDE is één en al zachtmoedigheid. Met en aan ons gestorven. Opgegaan voor ons.

SEINTJE BOS GAAT ELK JAAR NAAR GRANDCHAMP

De ontdekking van de stilte

In Zwitserland, aan de oever van het meer van Neuchâtel, ligt een oase van rust en stilte: Grandchamp. Grandchamp is een oecumenische, monastieke vrouwencommuniteit op protestantse grondslag. Vijftig vrouwen met allerlei verschillende nationaliteiten en kerkelijke achtergronden leven en werken hier samen met als opdracht: ‘Bid en werk, opdat Zijn rijk kome.’ Waar Taizé zich vooral richt op jongeren, is in Grandchamp iedereen welkom. Grandchamp is ook veel kleinschaliger. Maar het heeft wel dezelfde wortels als de communiteit in Frankrijk en hanteert dezelfde leefregel en hetzelfde leesrooster. Er is ook veel onderling contact.

Sietske Gerritsen

Seintje Bos, voormalig kerkelijk werker in Utrecht-West, werd bij haar eerste bezoek aan Grandchamp geraakt. “Ik wilde altijd al eens naar Taizé”, vertelt zij in haar zonnige tuin in het Volkstuincomplex Hogeweide op Papendorp. “Tot ik op een dag hoorde van Grandchamp. Ik kreeg meteen het gevoel: daar wil ik naar toe. Drie maanden later zat ik in de trein. Het was een moeilijke periode in mijn leven en ik was op zoek naar rust en stilte. Die week heeft veel impact op mijn leven gehad. Ik heb daar de stilte leren kennen en ben ervan gaan houden. Ik heb ervaren wat de stilte voor mijn geloof kan betekenen. Sindsdien probeer ik er ieder jaar een week naar toe te gaan.”

De dagen in Grandchamp verlopen allemaal op dezelfde manier. Viermaal per dag is er een gemeenschappelijk gebed, waaraan de gasten kunnen deelnemen. Tussendoor zijn gesprekken met de zusters mogelijk. Er zijn ook Nederlandse zusters, wat de communicatie vereenvoudigt. De maaltijden verlopen in stilte. “In het begin vond ik dat onwennig”, vertelt Seintje Bos. “Maar later vond ik het heerlijk Voorafgaand aan de maaltijd is het getijdengebed. Dat gebed kan doorgaan in de stilte. Ook de vieringen zijn heel verstillend. Zij beginnen vanuit de stilte, er wordt gebeden, er wordt gezongen. Liederen uit Taizé, maar ook eigen liederen en liederen uit de breedte van de kerk. Het is bijzonder om op eens een Nederlands gezang te zingen.”

De betekenis van de stilte, die Seintje Bos in Grandchamp ontvangen heeft, heeft een plek in haar dagelijks leven in Utrecht gekregen. “Ik begin de dag in

stilte en neem daar bewust de tijd voor, om me niet helemaal te laten overspoelen door de hoeveelheid van woorden in de krant en de drukte van iedere dag. Dan moet je de krant dus even bewust laten liggen.”

Orde van Eenheid

In de beginjaren had Seintje Bos behoefte aan contact met mensen, die op hetzelfde spoor zaten. Zij ontdekte dat er ook in Nederland een groep is, die verbonden is met Grandchamp: de Derde Orde van de Eenheid. Dit zijn mannen en vrouwen, verbonden met de spiritualiteit van Grandchamp. Vier keer per jaar is er een bijeenkomst van deze orde, die uit ongeveer twintig mensen bestaat. Driemaal een bezinningsdag, eenmaal een retraite. Ook tussendoor is er contact; zo is er een leesgroepje, dat samen mystieke teksten leest. “We werken met een jaarthema en dat is dit jaar ‘Opdat zij allen een zijn, opdat de wereld gelove’ uit Johannes 17. Eenheid is belangrijk. De zusters in Grandchamp zoeken de eenheid. Zij weten zich geroepen om hun bijdrage te geven in gebed en verzoening tussen christenen, volken en culturen. Dat betekent dat ze veel interreligieuze en internationale contacten onderhouden. Ook elders in de wereld zijn groepjes zusters actief. De eenheid wordt gezocht in gebed en actie. Ondanks dat wij in onze groep heel diverse achtergronden hebben, is die eenheid aanwezig in ons gebed. Het mooie is ook, dat iedereen betrokken blijft bij de eigen kerkelijke gemeente. Het staat elkaar niet in de weg, het voegt juist veel toe.”

Afstemming

“Het is een ontdekking geweest, dat die diepe verbondenheid te vinden is in de diepste laag van het gebed, de stilte, het ontvangen van God. Van daaruit

* Seintje Bos aan het werk in haar tuin op Papendorp (foto Sietske Gerritsen).

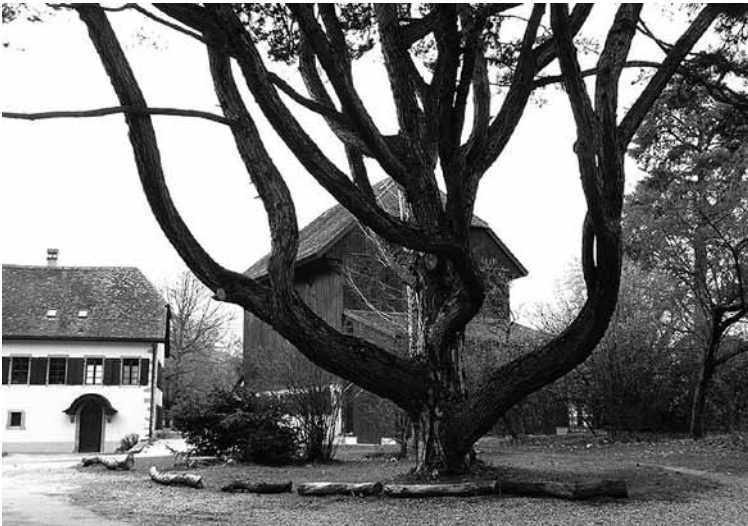
kun je de eenheid ook op andere plekken ontdekken.” Dit alles heeft ook consequenties gehad voor het werk van Seintje Bos. “Ik heb de opleiding geestelijke begeleiding gevolgd en geef nu zelf cursussen meditatie”, vertelt zij. “Ik heb weer opnieuw moeten leren luisteren en ik heb geleerd, dat ik ook in een gesprek met een ander, afgestemd moet blijven op God.”

Die gesprekken gaan soms ook over de alledaagse dingen van het leven. “De zusters van Grandchamp zijn ook heel aardig. Er is een grote tuin, waarin gewerkt wordt en er is veel aandacht voor het kleine, zoals

een bloemetje met een graspietje op je kamer. Eenvoud en aandacht. Dat geldt ook voor het werk hier in mijn tuin.”

In de week na Pasen zal Seintje Bos Grandchamp weer bezoeken. “Nergens voel je de blijdschap van Pasen zo als daar”, vertelt zij. “Op het opstandingsicoon, dat de zusters zelf geschilderd hebben, is het wit zo wit, dat het donkere beeld onder Jezus’ voeten bijna helemaal verdwijnt. Zo overweldigend is het licht.”

Meer informatie over Grandchamp staat op www.grandchamp.org

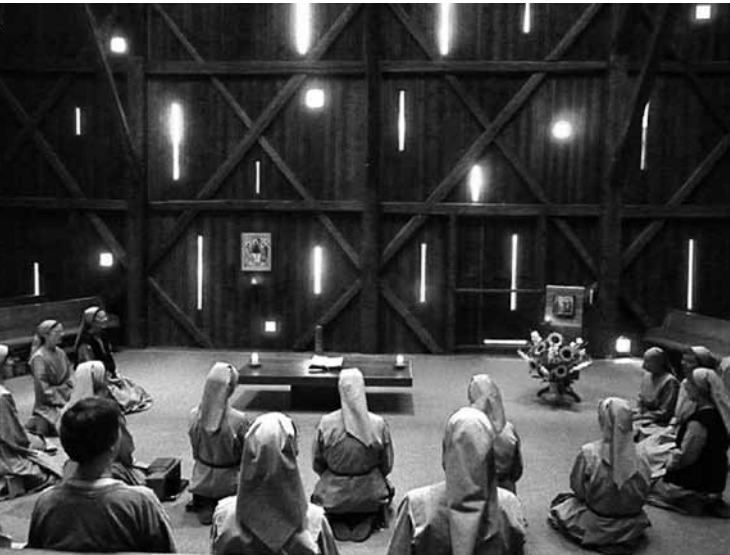
* Grandchamp.

Vesperdienst op Palmzondag in de Pieterskerk

Op Palmzondag 1 april zingt het koor van de Eglise Wallonne d’Utrecht in de Pieterskerk ‘Les sept paroles du Christ sur la croix’, het werk van de componist Charles Gounod. Charles Gounod (1818-1893) was in zijn tijd een gevierde componist maar wordt in onze tijd onderworpen aan een sceptisch oordeel. Dat verklaart dat een groot deel van zijn oeuvre niet beschikbaar is in moderne uitgaven en dat er geen thematische catalogus van zijn werk bestaat. Gounod is telg uit een zeer beschaafde familie: zijn vader was kunstschilder en zijn moeder pianiste. Hij begint zijn muzikale ontwikkeling op zeer jonge leeftijd. In 1839 wint hij de Prix de Rome waardoor hij enkele jaren in deze stad kan doorbrengen. Vervolgens gaat hij in 1843 naar Duitsland waar hij kennis maakt met de familie Mendelssohn en door deze familie in aanraking komt met de muziek van Bach. Al deze ervaringen en het enthousiasme opgewekt door de liturgische gezangen van de Sixtijnse Kapel hebben veel invloed gehad op de door Gounod gecomponeerde kerkmuziek die in zijn oeuvre een belangrijke plaats inneemt. Tussen zijn spirituele werken treffen we ook “Les sept paroles du Christ sur la croix” aan. Het werk is gecomponeerd in 1855 en weerspiegelt de traditie van de a-capella gezangen die we aantreffen in de liturgie van de Stille Week in Rome. Dit doet echter niets af aan de originaliteit van dit werk. Er is sprake van een fijngevoelige en sfeervolle compositie waarbij gebruik gemaakt wordt van opmerkelijk originele harmonieën. Het koor van de Pieterskerk (Eglise Wallonne) zal dit werk onder leiding van Marina Kaldeway zingen tijdens een vesperdienst op Palmzondag 1 april om 17.00 uur in de Pieterskerk, Pieterskerkhof 5. Organist is Rocus van den Heuvel. De toegang is gratis. Ter bestrijding van de onkosten zal een collecte worden gehouden.

Film ‘Beethoven in Kongo’

Ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de Tuindorpkerk wordt op donderdag 12 april de film ‘Beethoven in Kongo (Kinshasa Symphony)’ vertoond. In een van de meest chaotische steden van de wereld komt het onmogelijke tot stand: de uitvoering van de negende symfonie van Beethoven op het stadsplein door de lokale bevolking. De moeilijkheden zijn enorm: niet alleen zijn de uitvoerenden grotendeels amateurs en deels analfabeet, maar ook moeten de instrumenten met de meest primitieve middelen worden onderhouden of zelfs gebouwd. De film wordt vertoond in Huis in de Wijk (Prof. Suringar-laan 1) en begint om 20.00 uur. Een ieder is van harte welkom.

GOLGOTHA

Kruis van eenzaamheid
heuvel van pijn
diepe wonden
nagelden zich in
onschuldig hout
donkerte omsloot de aarde
een engel bewaarde
het licht voor later
toen alles voorbij was

Cobie Ruijgrok

Bachcantate in
Geertekerk

Op zondag 1 april wordt in de Geertekerk de Bachcantate ‘Himmelskönig, sei willkommen’ (BWV 182) uitgevoerd. Solisten zijn: Astrid Krause (alt), Bram Norbart (tenor), Evert Jan Nagtegaal (bas). Koor en orkest staan deze keer onder leiding van Wolfgang Lange. Erik Idema verzorgt de inleiding. Een toelichting op de cantate vindt u op de website van Eduard van Hengel. In het kader van de opening van ons lustrumjaar staat als extra Bachcompositie het Brandenburgs Concert nr. 3 in G (BWV 1048) op het programma. Dit hele lustrumjaar worden extra activiteiten georganiseerd. Kijk bij Lustrum voor een overzicht. De dienst begint om 19.30 uur, toegang is gratis, na afloop is er een collecte. Lees meer over Meedoen of Bijwonen.

Kinderpaasviering
in de Antoniuskerk

Zaterdag 7 april is van 19.00 tot 19.45 uur de kinderpaasviering ‘Het geheim van Pasen’, waarin kinderen van de kindernevendiensten van de Antoniuskerk en Pniëlkerk zelf een paasspel opvoeren. De setting is de mooiste plek van Lombok: de Antoniuskerk aan de Kanaalstraat. Het wordt een paasspel met licht en donker, met meezingliedjes en natuurlijk het geheim van Pasen. De kerk is open vanaf 18.30 uur. Alle kinderen, (groot)ouders en andere belangstellenden zijn van harte welkom!

Matthäus- en
Johannes Passion
in de Domkerk

Zaterdagmiddag 31 maart om half vier geven koor en orkest van de Domcantorij onder leiding van Remco de Graas in de Domkerk een uitvoering van de Matthäus Passion van Johann Sebastian Bach (BWV 244). Solisten zijn: Stefan Berghammer (tenor - evangelist), Evert Jan Nagtegaal (bas - Christus), Esther Burgstra (sopraan), David Cohen (alt), Hans van Dijk (tenor) en Robert Brouwer (bas). Toegang tot dit concert in de reeks Zaterdagmiddagmuziek Domkerk is gratis. In de collecte na afloop verwacht de organisatie wel een bijdrage van minstens vijf euro. Het concert een week later, Stille Zaterdag 7 april, is de uitvoering van de Johannes Passion van componist C. Dematius. Hiervoor geven de Cantores Martini acte de présence in hun Domkerk.

Tieners van de Janskerk gaan dit jaar weer naar The Passion, een spraakmakende hervertelling van de laatste uren van het leven van Jezus. Vorig jaar in Gouda, dit jaar in Rotterdam. Jongerenwerker Pia ten Hoeve vroeg een aantal mensen die er vorig jaar waren hoe ze het hadden ervaren.

Pia ten Hoeve

“Het was indrukwekkend kan ik je wel zeggen. Een spektakel. Met fantastische muziek. Bekende nummers, die rondom het lijdensverhaal een geheel nieuwe betekenis krijgen”, zegt een van de jonge Utrechters die vorig jaar The Passion meemaakte. Hij was met tieners uit de Janskerk, op het laatste moment nog, afgereisd naar Gouda. De tieners zelf vonden het hele spektakel, met bekende Nederlanders, camera’s, liederen die ze kenden, de tv-registratie heel indrukwekkend. Een van de meisjes was helemaal onder de indruk van de techniek. Het is in ieder geval een van de meest laagdrempelige evenementen die kerkelijk Nederland organiseert.

The Passion is een spraakmakende hervertelling van de laatste uren van het leven van Jezus. Tijdens een groot cultureel pop-evenement in het centrum van Rotterdam, aan de voet van de Erasmusbrug vertolken bekende artiesten, aan de hand van een hedendaags Nederlandstalig repertoire, het eeuwenoude lijdensverhaal. Het evenement wordt live uitgezonden via Nederland 1 en internet. Dit mega evenement, vol muzikale hoogtepunten is bedoeld voor jong en oud. Gelovig of niet gelovig. Het is voor iedereen die houdt van Nederlandse popmuziek.

Erna Treurniet
buurtpastor

‘Waarom begin je niet weer een eetclub? Het was zo gezellig vroeger.’ Zegt iemand die dat nog weet van vroeger. Die eetclub was er al toen ik kwam. Veel mensen uit die tijd zijn er niet meer, verhuisd, overleden. De groep werd steeds kleiner. Een nieuwe mensen erbij? Tja. En kinderen geen bezwaar, of juist wel. Alles bleef zoals het was. Tot het koken op steeds dezelfde twee neer kwam, wat te veel werd en besloten werd de club op te heffen. Regelmatig werd weer gevraagd: ‘Waarom begin je geen eetclub? Mijn reactie was steevast: ‘Als er genoeg mensen zijn die dat wil-

Ook Utrechters naar
The Passion

Voor wie graag een goed verhaal hoort. Voor mensen die willen weten wie Jezus is of wat Pasen betekent. Het evenement vindt plaats in Rotterdam op Witte Donderdag, 5 april. Je kunt als toeschouwer komen, maar je kunt er ook voor kiezen om mee te lopen in de processie. Een groot kruis wordt vanaf 19.00 uur dwars door de Maasstad gedragen, naar de Erasmusbrug. Het kruis wordt gevolgd door een enorme stoet van mensen. Ze zoeken met name nog jongeren! Lopend begeleiden zij het kruis en laten zo aan Rotterdam en de rest van Nederland zien dat het kruis in 2012 betekenis heeft voor jong en oud, blank of bruin. Tijdens de

live uitzending wordt er vier keer geschakeld met deze proces-sie en interviewt een journaliste mensen die meelopen. Mensen in de stoet kan dus kort iets gevraagd worden over de motivatie om mee te lopen.

Janskerk

Dit jaar gaan in ieder geval tieners van de Janskerk weer naar The Passion, maar er kunnen natuurlijk veel meer jongeren (en ouderen) uit Utrecht mee naar het spektakelstuk in Rotterdam. Gewoon gezellig met de trein en tram naar het Willemssplein onder aan de Erasmusbrug. Wil je je aansluiten, neem contact op met het DMO-jeugdwerk: p.ten.hoeve@protestant-utrecht.nl.

Op de website van The Passion www.thepassionrotterdam.nl kun je alvast sfeer proeven; je vindt er meer informatie en beelden van vorig jaar. Onder het kopje ‘KERK’ zijn een Toolkit voor jeugdgroepen en diverse tips te vinden als voorbereiding op The Passion. Via deze website kun je ook een dvd op vragen met de registratie van The Passion 2011.. Lukt het toch niet om er heen te gaan: The Passion wordt live uitgezonden op 5 april 2012 om 20:25 uur op Nederland 1. Ook zal het evenement live te volgen zijn op deze site. Er zijn herhalingen op Nederland 1 (15.57 uur) en op Nederland 3 (23.22 uur) op zaterdag 7 april.

Eetclub

len, er koks zijn en mensen die de leiding nemen, kan het.’ Het bleef zoals het was. Toen in de zomervakantie twee professionele koks van De Wijkplaats zich aanboden, kon ik de verleiding niet weerstaan: okee, voor de duur van de vakantie, een zomereetclub. Tussen de vijftien en twintig mensen kregen een drie gangendiner voorgezet. Voor maar drie euro, de rest kwam uit de pot van het buurt-pastoraat. Twee aan twee kwamen ze zo ongeveer: mensen uit de buurt die elkaar van gezicht wel kenden, maar beter niet. Lekker eten en vooral gezellig. Toch wel heel goed, zo’n eetclub. We kregen een gift, we hadden nog wat geld: investeren in de keuken: een nieuwe kookplaat. En toen was de zomer voorbij, keerden de koks terug naar De Wijkplaats en wilde een aantal mensen door met de eetclub. ‘Ik mis het gewoon. Je rekent er op, hè.’ En ik weer: als er genoeg mensen zijn die dat willen, er koks zijn en mensen die de leiding nemen. Nou er waren genoeg mensen die een eetclub wilden. Ik had A gezegd, na A komt B: koks zoeken dus. Ik vond er één. Dat leek me wat weinig. En één of twee

gezocht voor de coördinatie. Daar stelde ik eisen aan: iemand die het kan en houdt van Geuzen. In oktober had ik die nog niet gevonden. Wel iemand die graag wilde koken, iemand die elke week de mensen wilde bel-len en het geld innen. We zaten bij elkaar: als jullie het aankunnen en willen, kun je beginnen. Zo gezegd zo gedaan. Elke woensdag: eetclub. Een nieuwe eetclub. Enkelen van de zomereetclub en anderen. Al-lemaal mensen die alleen wonen, mannen en vrouwen van voor in de veertig tot over de tachtig. Gaandeweg worden er afspraken gemaakt: dat de kok bepaalt wat er gegeten wordt. Dat er op je gerekend wordt, tenzij je af-belt. Geen telefoonnummer in de maandberichten: degenen die mee eten, krijgen een briefje. We beginnen met eten, als iedereen iets op z’n bord heeft. We be-ginnen de maaltijd met gebed. En de afwas en opruimen, daar doet iedereen aan mee. Na wat ge-doe: één houdt bij wie wanneer wat heeft gedaan. En wie is er de baas? Dat zijn de kok en de coördinator en ik op de achterhand. Ook dat wordt gaandeweg duidelijk. We praten met ons drieën na hoe het gaat, hoe het beter

GEUZENWIJK

kan. En ik herhaal steeds: jullie tweeën dragen de eetclub, als jullie niet meer kunnen of wil-len, houd het op. Langzaam zie ik het een groep worden. Mensen die elkaar leren kennen. Eigenaardighe-den die geaccepteerd worden. Iemand die helpt met zware boodschappen. Een ander met het afgieten van de aardap-pelen. De een die de ander na afloop een lift naar huis geeft. Op zoek gaan naar een fiets of pannen, voor iemand die dat nodig en geen geld heeft. De twee die de leiding hebben let-ten op elkaar, of het niet te veel of te zwaar wordt. De kok weet van één euro er twee te maken, houdt geld over en er wordt een bingoavond gehouden. Voor de eetclub. Op hun paasbest komen ze zaterdagavond aan. Er is mu-ziek, hapjes en drankjes, leuke (allemaal gekregen) prijsjes/ka-dootjes. Gezellig. In de Roobol is het wennen, is de keuken niet helemaal schoon, zijn dingen blijven staan of an-ders teruggezet, het licht aan gelaten. En is er op maandag-morgen een nieuw gesprekson-derwerp: handel en wandel van de eetclub. En met Goede Vrij-dag en Pasen zijn ze er ook.

Vieringen in de Stille Week en Pasen in Zuidoost

Anne-Marie Rutgers en Steven Slappendel

Al veel jaren worden de diensten in de sector Zuidoost deels in de ‘eigen’ kerken gevierd, maar een aantal diensten is gemeenschappelijk. Hieronder staat eerst het overzicht voor de wijkgemeente Marcus-Wilhelminakerk en daarna voor de Nicolaïkerk. De gemeenschappelijke vespers op zondag tot en met woensdag zijn in dit blad vermeld onder ‘Vespers in Zuidoost’.

De start van de Stille Week is op Palmzondag, 1 april met om 10.00 uur afzonderlijke diensten in de beide kerken. De dienst op Palmzondag kent vanouds twee gezichten: één feestelijk gezicht, dat van de intocht van Jezus in Jeruzalem. Wij verbeelden dat doordat in het begin van de dienst het evangelie van de intocht klinkt en kinderen met versierde palmpaasstocken door de kerk trekken. Het andere gezicht is dat van (de overdenking van) het lijden van Jezus. Palmzondag is het begin van de Stille of Goede Week, waarin de ‘drie dagen van Pasen’ (Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille of Paaszaterdag) het hoogtepunt van het kerkelijk jaar vormen. Op Palmzondag bereiden we ons ook al voor op die drie dagen, door aandacht te hebben voor het lijden van Jezus. In de Marcuskerk gaat ds Hans Koops voor. Organist is Karel Demoet. Ook in de Wilhelminakerk begint de viering met de intocht van kinderen met palmpaasstocken. Daarna zal de

JUDAS

Symbool van kwaad

verraad hing onbarmhartig

rood om hem heen

een toekomstboom droeg

zijn wanhoopsdaad

leven verstrikt in een lus

gevangen in een onheilskus

armzalige zilverling

in de Hof van Olijven hing

een doornenkroon aan

een bloeiende tak

de Zoon des Mensen moest

die nacht de rietstok dragen

tot aan het uur waarin

het zonlicht brak

Cobie Ruijgrok

** Wijkgenoot Nanne Nauta maakte de gedichten bij de kruiswegstaties in de Marcuskerk.*

dienst van karakter veranderen. Wanneer de kinderen naar hun eigen kinderkerk gegaan zijn, zal de lijdensweg van Jezus centraal gesteld worden. In plaats van gewoon Bijbellesing(en) en een preek zullen we echter gedeelten uit het lijdensevangelie verbinden met gedichten rond de Kruisweg.

Nanne Nauta

In de katholieke traditie wordt op Goede Vrijdag de laatste gang van Jezus herdacht door een rondgang langs veertien kruiswegstaties (afbeeldingen van momenten in de kruisgang van Jezus). Onze wijkgenoot en buurtdichter Nanne Nauta heeft enkele jaren geleden zelf gedichten gemaakt bij de kruiswegstaties. Bij zijn gedichten zijn ook schilderijen uitgekozen. Deze gedichten en schilderijen zullen in de dienst worden gelezen en getoond tussen de Bijbelgedeelten door. Het geheel zal een wat meditatief karakter hebben. Er zal geen preek gehouden worden. Voorganger is ds Marian van Giezen en organist Wilfred Folmer. De overgang van de intocht naar het lijdensverhaal (‘heden Hosanna, morgen kruisigt Hem’) gedenken we gezamenlijk in de vesper, die om 17.00 uur in de Nicolaïkerk begint. Zie verder hier onder en bij ‘Vespers in Zuidoost’.

We vervolgen de Paascyclus op Witte Donderdag en breken het brood en delen de wijn. Dat doen we omdat Jezus dat heeft voorgedaan. Wat Hij deed was met zijn vrienden de pesachmaaltijd houden, viering van de uittocht uit Egypte. Voorganger in de Marcuskerk is ds Hans Koops en het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort. De Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet zingt in deze viering. Naar oud kerkelijk gebruik viëren wij in de cyclus van de drie dagen van Pasen de Goede Vrijdag. Deze viering heeft van oudsher het karakter van een nachtwake. Ds Hans Koops is de voorganger en het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort. Vanouds is de Paaswake een nachtelijke viering, waarbij de gemeente wakend, biddend

en zingend de nacht doorbrengt in de kerk, om bij het aanbreken van de dageraad de Opwekking van Christus te viëren. De viering begint om 22.00 uur. Voorganger is ds Marian van Giezen, organist is Rienk Bakker en medewerking wordt verleend door de Marcuscantorij.

Hoogfeest

Op het Hoogfeest van Pasen is er om 10.00 uur een viering in beide kerken. Op deze ‘eerste zondag van Pasen’ - er zullen er tot Pinksteren nog zes volgen - lezen we opnieuw het evangelie van de opstanding, dit keer volgens Johannes. De liturgische kleur gedurende deze paaszondagen is wit. In de Marcuskerk gaat voor ds Hans Koops, het orgel wordt bespeeld door Dorien Schouten en medewerking wordt verleend door de Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet. Ook in de Wilhelminakerk is er de viering van Pasen voor jong en oud. Het wordt een feestelijke dienst in een vrolijk versierde kerk met veel muziek, zang en een verhaal voor de kinderen. Voorganger is ds. Marian van Giezen; Wilfred Folmer bespeelt het orgel.

Nicolaïkerk

In de Nicolaïkerk viëren we Palmpasen, de laatste zondag van de veertigdagentijd in de dienst om 10.00 uur. Voorganger in deze dienst is ds Kirsten Wuijster uit Eindhoven en de organist is Ko Zwanenburg. De Stille Week wordt vervolgd met gezamenlijke vieringen van de Marcus-Wilhelmina- en Nicolaïwijk. De eerste is de vesper op zondagmiddag 17.00 uur in de Nicolaïkerk. Voorganger is ds Hans Koops, Berry van Berkum bespeelt het orgel en medewerking wordt verleend door de vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg.

In de werkweek beginnen de vespers om 19.30 uur. Op maandag gaat ds Marian van Giezen voor, op dinsdag en woensdag ds Hans Koops. Organist is Ko Zwanenburg. De lezingen zijn uit het evangelie van Johannes. Zie verder gegevens bij ‘Vespers in Zuidoost’. Op Witte Donderdag is viëren

we om 19.30 uur de dienst van Schrift en Tafel met ds Aline Barnhoorn, luchtmachtpredikant, als voorganger. Organist is Dorien Schouten en de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg werkt mee aan deze dienst.

Gottfrid van Eck

Op Goede Vrijdag begint de dienst om 19.30 uur. Voorganger is ds Ruth Peetoom, organist is Ko Zwanenburg en medewerking wordt verleend door leden van de Nicolaïcantorij. We lezen en zingen Psalm 22 en het lijdensverhaal volgens Johannes. Op zaterdag 7 april is om 22.00 uur de Paaswake met voorganger ds Hans Koops en organist Berry van Berkum. De Nicolaïcantorij werkt mee en ook Gottfrid van Eck, op klarinet. De dienst begint met het binnen dragen van de nieuwe paaskaars, de intocht en de lof van het licht.

** Gottfrid van Eck verleent muzikale medewerking aan de Paaswake in de Nicolaïkerk.*

Op paasmorgen, eerste paasdag, op zondag 8 april om 10.00 uur viëren we het paasfeest in een dienst van Schrift en Tafel waarin voorgaat ds Ari van Buuren. De organist is Berry van Berkum. De Nicolaïcantorij en een koperkwartet bestaande uit Carl Daleboudt en Jorrit van der Kooij, trompet, en Wim Stoffer en Bas van der Werff, trombone, werken mee.

** Ko Zwanenburg dirigeert de vespercantorij in de Nicolaïkerk.*

Jeruëlkapel open op paaszaterdag

Op zaterdagmorgen 7 april is de Jeruëlkapel aan de Ivoordreef 2 van 10.00 tot 12.00 uur geopend. Bezoekers kunnen luisteren naar muziek uit de Mattheüspassion, bidden, gewoon even rustig zitten, of een kaarsje aansteken. Ondertussen is de bloemschikgroep bezig voor de paasviering.

De dagen voor Pasen hebben in de kerk een eigen naam. Op Witte Donderdag gebruikt Jezus voor de laatste keer met zijn vrienden het joodse paasmaal; op Goede Vrijdag wordt Jezus gekruisigd, en op Stille Zaterdag ligt zijn lichaam in het graf. Er zijn op die dagen verschillende kerkelijke vieringen in de Vrije Evangelische Gemeente. Ook op Pasen is een ieder van harte welkom in de Jeruëlkapel, waar de opstanding van Jezus Christus om 10.00 uur wordt gevierd.

Matthäus Passion op 90-ste toernee

Dit jaar viert de in Utrecht zetelende Nederlandse Bachvereniging het 90-jarig jubileum van de traditionele uitvoeringen van Bachs Matthäus-Passion in de Grote Kerk van Naarden, een traditie die is begonnen in 1922. De uitvoeringen staan onder leiding van artistiek leider Jos van Veldhoven. Het Kampen Boys Choir zingt dit jaar mee. Onlangs stierf Gustav Leonhardt. Zijn band met De Nederlandse Bachvereniging duurde letterlijk een mensenleven. Al in de dertiger jaren van de vorige eeuw bezocht hij aan de hand van zijn vader, die bestuurslid was, repetities en uitvoeringen van de Matthäus-Passion. Anthon van der Horst gaf hem zijn eerste klavecimbel- en orgellessen. Veel later maakte Gustav Leonhardt met De Nederlandse Bachvereniging tournees en cd-opnamen, voerde cantates uit en gaf recitals in onze concertseries. Op de achtergrond was hij een raadsman en adviseur van onschatbare waarde. Tweemaal in de recente geschiedenis heeft ook hij de uitvoeringen van de Matthäus-Passion in Naarden gedirigeerd. Jos van Veldhoven draagt de uitvoeringen van 2012 dan ook in grote dankbaarheid aan hem op.

De op 24 maart in Brugge begonnen Matthäus-toernee liep via Brussel naar Rotterdam, Tilburg en Amsterdam. Op 31 maart is de uitvoering van de Nederlandse Bachvereniging in Aardenburg (uitverkocht), op 1 april in Naarden en op 3 april in Vredenburg Leidsche Rijn (www.vredenburg.nl). De uitvoeringen van 4, 5 en 6 april in de grote Kerk van Naarden zijn ook alle uitverkocht. Voor informatie over de uitvoeringen van ‘de Matthäus’ en de beschikbaarheid van kaarten, zie de website www.bachvereniging.nl.

Stille Week en Pasen in 'West'

Henno Willering

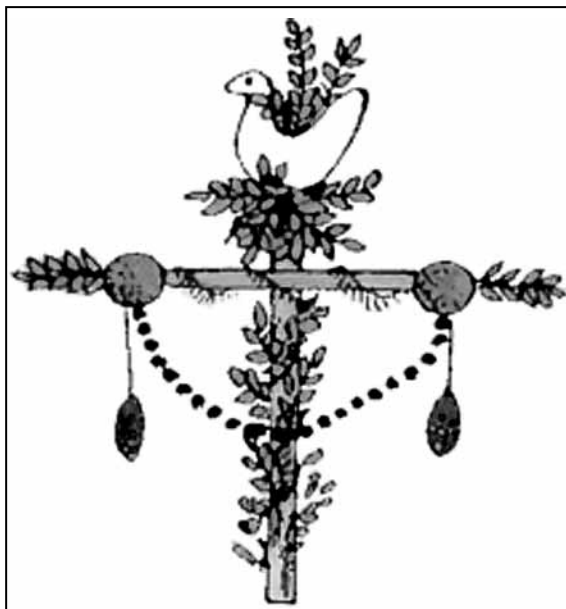
De twee brandpunten van de wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk gaan ieder op hun eigen manier op weg naar Pasen.

Pniëlkerk

In de Pniëlkerk wordt de Stille Week zoals elk jaar deels samen met de katholieke parochies beleefd. De voorganger is telkens ds. Pieter van Winden. Op *Palmzondag* lopen de kinderen in optocht met hun Palmpasen stokken, een oud gebruik vol symboliek. *Woensdag* is er een boeteviering in de Dominicuskerk als afsluiting van de 40-dagstijdespers en als moment van inkeer.

Op *Witte Donderdag* vieren we de instelling van de Maaltijd door Jezus. We zoeken naar woorden, vormen en liederen om daar dichtbij te komen en tegelijk eigentijds te vieren dat we in het delen van brood en wijn het verbond met God vernieuwen, in Christus' naam.

Goede Vrijdag is weer oecumenisch in de Dominicuskerk. We luisteren naar het verhaal van het lijden en sterven van Jezus,

afgewisseld met korte teksten, muziek of stilte, en plaatsen lichtjes en bloemen bij het kruis voor in de kerk.

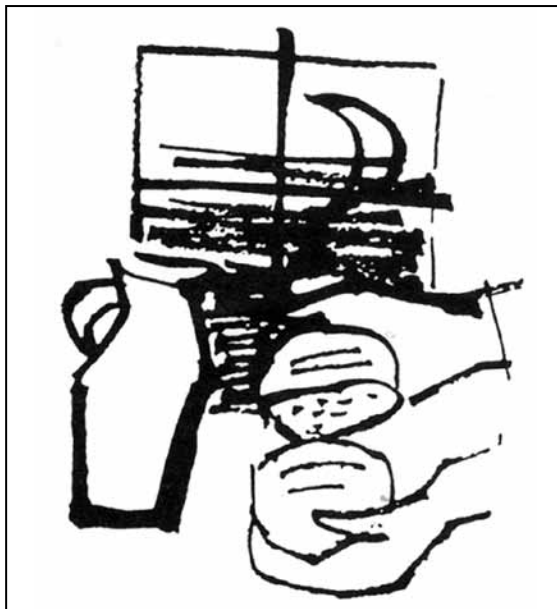
Op de avond van *Stille Zaterdag* is de kinderpaasviering, waarin de kinderen zelf een paasspel opvoeren. Belangstellenden van alle leeftijden zijn welkom in de Antoniuskerk.

Op *Paasmorgen* kunnen vroege vogels terecht bij het paasontbijt. Aansluitend is er een fees-

telijke dienst, waarin we de Opstanding uitbundig vieren.

Triumfatorkerk

De diensten van de paascyclus vormen één geheel. Ds. Kees Bouman, die in alle vier diensten voorgaat, heeft ze met de liturgiecommissie voorbereid. Het Johannesevangelie vormt de rode draad met als overkoepelend thema: "Kijk dan toch!". Aan de viering van *Witte Don-*

derdag, waarin het Heilig Avondmaal centraal staat, gaat een broodmaaltijd in informele sfeer vooraf. Het thema luidt: "Kijk dan toch! Kijk wat Hij doet!". In Exodus 34 lezen we over het verbond dat God sluit en in Johannes 13 over de voetwassing door Jezus.

"Kijk dan toch! Kijk aan wat Hem wordt gedaan!" is het thema voor de *Goede Vrijdag*. Het Passieverhaal uit Johannes

wordt in rollenspel gelezen, afgewisseld door liederen. De paaskaars wordt gedooft en in STILTE verlaten we de kerkzaal...

...die we ook weer in STILTE betreden in de Paaswake op *Stille Zaterdag*. In het donker wordt de nieuwe brandende paaskaars binnengebracht, waaraan wij het licht ontsteken en aan elkaar doorgegeven. "Kijk dan toch! Kijk wat Hij heeft bewerkt!" krijgt accent door onze geloofsbelijdenis, gevolgd door de bevestiging van onze doop als teken van een vernieuwd leven. In de kring rond paaskaars en doopvont vieren we het Heilig Avondmaal. En dan... Paasmorgen! "Kijk dan toch! Kijk wat Hij aan u bewerkt!" triomfeert de opstanding. Ook deze viering is een dienst van Schrift en Tafel.

Gaat u met ons mee op weg naar Pasen? Alle verdere informatie, zoals de aanvangstijden, is te vinden op de website: www.pktk.nl

(met dank aan Thea de Groot voor het grootste deel van de tekst over de Triumfatorkerk)

Geroepen tot onze bestemming

Willem S. Duvet

Het doet pijn, hevige pijn als je voor altijd van iemand afscheid moet nemen. We maken dat allen mee als zij die wij liefhebben ons ontvallen. Je voelt dat allereerst als je eigen smart.

We delen dat verdriet lang niet altijd direct ten volle met de anderen die ook leed dragen. Maar, in die dagen van grote droefheid kan het heel wezenlijk zijn als je je daarin wel betrokken voelt op die anderen die ook pijn hebben. Natuurlijk voel je allereerst je eigen smart, maar zouden we soms niet een taak kunnen hebben in de poging om juist die anderen te troosten? Dan moet je geestelijk wel sterk staan. Maar je zult zeker ook ervaren dat het delen van de pijn verlichting kan geven, dat je leert om op een andere manier met je verdriet om te gaan.

Als we Pasen vieren, willen we toch zeker ook onze pijn meedragen. Het is zeker niet direct alleen maar juichen. In onze dagen komt daar ook nog het grote probleem bij dat velen Jezus' opwekking uit de dood niet begrijpen en dat niet kunnen geloven. Deze moeilijke vragen los je niet op door alleen te beweren dat de ander dit onjuist ziet. Zullen we niet tegelijk zeggen dat ook wij onze twijfels hebben, maar dat we wensen dat dit waar zal zijn? Het valt mij op dat er bij de meeste uitvaarten woorden gesproken worden in de zin van: we hopen elkaar eenmaal weer te zien en: vanuit

de hemel zul je nu ons hier op aarde bezien. We willen het in wezen wel dat de dood door God is overwonnen, maar ervaren dat tegelijk als te groot, te machtig dan dat wij dit zouden kunnen begrijpen. Daarom is er bij velen de afwijzing van deze blijde boodschap. Maar tegelijk is er het vurige verlangen dat dit toch waar zou mogen zijn.

Maria Magdalena (Johannes 20: 1-18) ervaart dit net zo als wij. Jezus heeft haar eenmaal genezen van een psychische stoornis. Zij volgt Hem daarna samen met andere vrouwen. Jezus had

hun gezegd dat Hij op de derde dag na zijn sterven zou opstaan. Maar dat kan toch niet waar zijn als je zo heel direct met de dood geconfronteerd wordt. Zij begrijpt er niets meer van als zij bij het lege graf staat; zij is wanhopig. Het verdriet over zijn sterven heeft zij helemaal op zichzelf betrokken. Ze heeft het de discipelen wel bericht dat het graf leeg was. Maar nu geeft ze zich helemaal over aan haar verdriet. Zij ziet iemand en vraagt hem: waar is het lichaam van Jezus gebleven? Zij krijgt geen direct antwoord; alleen haar naam wordt genoemd:

"MARIA!" Ze herkent direct Jezus' stem. Deze geeft haar geen verklaring. Hij roept haar alleen tot zichzelf. Hij brengt haar tot haar bestemming als gelovig, liefhebbend mens. Nu kan zij dit ongelooflijke van zijn verrijzenis aanvaarden. Nu kan Maria ook deze geweldige boodschap van Jezus' verrijzenis uit de dood gaan vertellen aan de discipelen. Nu kunnen zij de vreugde over zijn opstanding met elkaar delen.

Hoe gaan wij om met ons verdriet? Delen we dat met anderen? We noemen daarbij zeker

Goede Vrijdag

(in het ouderencentrum)

Ze komen binnen schuifelend of gereden hun blik afwezig starend in het niets.

Stil in herinnering dan een glimlach om de droeve mond. Blik van herkenning de preek, een mooie psalm zij zingen mee de lippen soms stil bewegend

Als de kaarsen doven Is daar die stilte niet alleen om Hem die wij gedenken maar om allen vaak uit een ver verleden.

Wij gaan, ontroerd tot op het bot.

Fredy van
Kopenhagen-Schild
fredy-schild@hotmail.com

elkaars naam. Dat brengt ons toch tot bezinning! We beseffen dat de verbondenheid met elkaar zeer hecht kan zijn. Durven we ons dan over te geven, in geloof, aan de God van Israël? Als we goed luisteren, horen we dat Hij ook onze naam noemt. Hij roept ons op om Hem te vertrouwen en om te beseffen wie we zijn, een mensenkind dat houvast en troost zoekt. Hij houdt ons vast en wil ons leiden, ook al begrijpen wij heel veel niet, naar de geborgenheid van het geloof in de toekomst bij Hem, de toekomst van het eeuwige leven. Dat is onze bestemming. Dat is de goede boodschap van Pasen.

Paasmensen

Jesaja 25:8 Openb. 21:4

Als jij mij vraagt: wie zijn dat eigenlijk die Paasmensen van jou – dan heb ik hier het antwoord voor je klaar de slotsom van vele jaren:

Mirjam, een jonge vrouw door de artsen opgegeven nog één hooguit twee jaar maar ze blijft trouw schrijven warme woorden de vele brieven voor haar pleegkind in Senegal

Johnny, een kind nog door chemo kaal maar hij blijft lachend spelen, dapper tot de volgende dag en de volgende en de volgende

Herman, zijn vrouw verward van geest en opgenomen al jarenlang maar hij blijft dagelijks gaan naar haar en brengt zo leven terug in uitgedoofde ogen

Zoek kijk en luister ze zijn er echt de Paasmensen dichtbij naast en om je heen

Zij trekken lichtlijnen door de tijd spreken woorden van een nieuwe taal de universele taal van het komend Koninkrijk!

Oeke Kruythof

n.a.v.: Dr. J. van der Werf. Afgaande op het Koninkrijk, pagina's 18-31. 1980

Stille week en Pasen in de Domkerk

Bram Schriever

De stille week in de Domkerk wordt ingezet met de dienst van Palm- en Passiezondag. Na de intocht die begint in de Pandhof horen we het pas-sieverhaal. De dienst om 10.30 uur wordt voorafgegaan door het ontbijt van de kinderen om 9.00 uur die dan ook hun eigen palmpa-senstok hebben gemaakt (hiervoor aanmelden: palm-pasen@domkerk.nl).

Vervolgens is er op zondag tot en met woensdag om 19.00 uur de vesper. De drie dagen van Pasen beginnen met de dienst van Schrift en Tafel op Witte Donderdag om 20.30 uur. Ook de dienst van Goede Vrijdag begint om 20.30 uur. Op zaterdagochtend, Stille Zaterdag, vindt het ochtendgebed plaats om 8.30 uur.

Paaswake: laat juichen
Zaterdagavond om 20.30 uur is de Paaswake. In deze dienst wordt de overgang gemaakt

van het duister naar het Licht. In de Paaswake horen we lezingen van doortocht en bevrijding. De dienst start in het donker en nadat de Paaskaars is ontstoken volgt de intocht met het Licht. Nadat de paaskaars is opgericht wordt de paasjubelzang aangeheven, het *exsultet*.

Retraite
Ook dit jaar is er de stadsretraite die een mogelijkheid biedt om intensief bezig te zijn met de drie dagen van Pasen. Van Witte Donderdagavond tot en met de dienst op Paaszondag vindt deze retraite plaats rondom de

diensten in de Domkerk. Samen eten, praten, mediteren, bidden en waken. Opgave voor de Paasretraite in de Domkerk tot uiterlijk 3 april bij Conny van Lier, kerkelijk cultureel werk Domkerk, kcw@domkerk.nl, 06-5229 3574. Zie ook elders in dit blad.

Paasjubel en ontbijt
Om 6.30 uur is er de jubel op het Domplein en wordt in stilte gewacht op de nieuwe dag. Het overweldigende gelui van de Domklokken zal het aanbreken van het Paasfeest aankondigen: de dag van de opstanding van

de Heer! Deze Paasjubel is een initiatief van het stedelijk missionair werk van de PGU. Aan-sluitend is er een gezamenlijk ontbijt in de Domkerk. Voor het ontbijt moet u zich aanmelden via paasontbijt@domkerk.nl

Hoogfeest van Pasen
Om 10.30 viert de gemeente dan het Hoogfeest van Pasen in een feestelijk dienst van Schrift en Tafel. In de dienst gaan voor ds. Netty de Jong-Dorland, de Domcantorij o.l.v. Remco de Graas en Jan Hage als organist. Ook gedurende de andere vieringen in de Domkerk zijn zij de voorgangers.

Paasretraite in de Domkerk

Conny van Lier
kerkelijk-cultureel werker

De Paasretraite of stadsretraite is niet in een klooster, maar bijna twee dagen lang in de Domkerk midden in de stad Utrecht. Een kerk, overdag vol toeristen en dagjesmensen. Maar tegelijk ook een kerk, waarin dagelijks diensten worden gehouden aansluitend bij de Goede Week van Pasen. Als je wilt kun je elke avond om 20.30 uur de diensten meemaken en op de middagen deelnemen aan de paasretraite op Goede Vrijdag 6 april en Stille Zaterdag 7 april van 12.30 tot 16.30 uur. Middagen om met aandacht stil te staan bij de betekenis van Pasen. Dat doen we startend met het middaggebed om 12.30 uur, op Goede Vrijdag met een lezing

en meditatie bij afbeeldingen, op Stille Zaterdag met een stilte meditatie en we sluiten af met muziek. Een bijzondere manier om je te verdiepen in het lijden, sterven en de opstanding van Christus. Deelname aan de paasretraite kost niets. Eten zelf meenemen of op eigen kosten. Opgave voor de paasretraite in de Domkerk uiterlijk 3 april bij Conny van Lier, kerkelijk cultureel werk Domkerk, kcw@domkerk.nl, telefoon 06-5229 3574.

Het programma voor de Goede Week en de paasretraite ziet er als volgt uit.
Witte Donderdag 5 april
20.30 uur dienst van Schrift en Tafel
Goede Vrijdag 6 april
12.30 uur middaggebed, 13.00 uur eten, aansluitend lezing 13.30 'De Nederdaling ter helle'

door ds N.de Jong-Dorland *)
15.15 kruiswegmeditatie 'Waakt met mij' door Wil Arts
16.30 einde
20.30 gedachtenis van de Passie en kruismeditatie
Stille Zaterdag 7 april
8.30 dienst bij het heilig graf

Paasretraite
12.30 uur middaggebed, 13.00 eten, aansluitend retraite met 13.30 uur stilte meditatie door Claar de Roy-Brokmeier
15.30 uur Johannes Passion, C. Demantius, Cantores Martini
16.30 uur einde
20.30 uur paaswake, intrede van het licht vanuit de Pandhof, doop en belijdenis

Paaszondag 8 april
6.30 uur Paasjubel Domplein, luiding Domtoren, paasontbijt

10.30 uur Hoogfeest van Pasen, dienst van Schrift en Tafel

*) Toelichting bij de lezing 'De Nederdaling ter helle: Het verhaal en de ikoon', door ds N.de Jong-Dorland. "Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle", belijden wij in de Apostolische Geloofsbelijdenis. Maar wat betekent 'nedergedaald ter helle'? Het verhaal wordt verteld in het apocriefe evangelie van Nicodemus en wordt afgebeeld op de paasikoon zoals te zien in de dagkapel in de Domkerk. In deze bijeenkomst zullen wij het verhaal lezen en kijken naar verschillende paasikonen.

Opgave vooraf gewenst

NIEUWE KERK OP WEG NAAR PASEN

Happening in de Warmoes

Karin Oostenbruggen

De Stille Week begint met Palmzondag. Dit jaar zal er voor de kinderen van de Nieuwe Kerk een speciale happening zijn in de Warmoes, het gebouw naast de kerk. Met alle groepen samen (zo'n 50 kinderen) zal er vanaf 10.00 uur een speciaal programma zijn, met een kids-praise, een verhaal, en natuurlijk het maken van palmpasenstokken.

Aan het eind van de kerkdienst zullen de kinderen met hun stokken de kerk binnen komen en zal de dienst met elkaar afgesloten worden. Op Witte Donderdag zal er een Avondmaalsviering zijn, waarin ondermeer zal worden stil gestaan bij de voetwassing en de woorden van Jezus: Ik ben het brood des levens. Op Goede Vrijdag zal er een dienst zijn met een meditatief karakter. Ook in deze dienst aandacht

voor een Ik-ben uitspraak van Jezus. De Paasmorgen begint voor een aantal Nieuwe Kerkers al heel vroeg, op het Domplein. Daar organiseert de Domkerk al sinds vele jaren de Paasjubel: samen zingen, en samen getuigen dat Jezus is opgestaan. Dit jaar zal een van de muziekgroepen van de Nieuwe Kerk meewerken aan deze Paasjubel. Ook veel muziek in de morgendienst

op Eerste Paasdag. Net als met Kerst, zal er ook nu weer een projectkoor zijn, dat een aantal mooie liederen zal zingen en samen met de gemeente de lofprijzing zal ondersteunen. Dit koor bestaat uit Nieuwe Kerkers, die hiervoor een zaterdag hebben geoefend, maar die met Kerst al hebben laten horen zeer veel talent te hebben en op hoog niveau te kunnen zingen. Het belooft een mooie, feestelijke dienst te worden.

Gregoriaans Koor
Utrecht zingt
Donkere Metten

in de kathedrale kerk aan de Lange Nieuwstraat brengt het Gregoriaans Koor Utrecht op woensdag 4, donderdag 5 en vrijdag 6 april de gregoriaanse Metten en Laudan van Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag ten gehore. In deze getijdegezangen van de drie nachten voor Pasen staan de klaagzangen van Jeremia centraal. Men noemt ze ‘donker’ omdat tijdens de dienst de kaarsen één voor één gedoofd worden. Uiteindelijk blijft slechts één kaars branden, terwijl de kerk verder in duisternis gehuld is. Deze Donkeren Metten en Laudan van het Triduum Sacrum zijn lange en indrukwekkende meditaties op het lijden van Christus in een opeenvolging van psalmodie, klaagzangen en dramatische responsories. Door de eeuwen heen is het mooiste gregoriaans repertoire in deze liturgie bijeengebracht. Zie ook www.gregoriaanskoorutrecht.nl.

Paascollecte: geef
voor het jeugdwerk

Al tweeduizend jaar wordt het paasfeest gevierd, en al even zo lang wordt de boodschap van Pasen doorgegeven aan de volgende generaties. Anno nu gebeurt dat op eigentijdse wijze, met nieuwe en aansprekende materialen. Materialen om thuis te gebruiken, materialen om in de kerk te gebruiken, maar ook met missionaire projecten als The Passion en het Flevofestival. JOP, het jeugdwerk van de Protestantse Kerk, wil ouders, grootouders en opvoeders helpen bij het doorvertellen van de boodschap van Pasen aan kinderen en jongeren. Ook dit jaar is JOP bezig om nog meer kinderen en tieners te bereiken met het Evangelie en het geloof. Door materialen, maar ook door toerusting voor vrijwilligers.

Op zondag 8 april is er daarom in de protestantse kerken in het hele land, een collecte voor het jeugdwerk. De afgelopen weken heeft het Utrechtse Jeugdwerk bijeenkomsten georganiseerd rond kindernevendienst in samenwerking met JOP. Vrijwilligers uit alle wijken kwamen bijeen om zich te laten informeren over nieuwe materialen, methodes en inzichten. Ook bij The Passion, waar ook dit jaar weer Utrechtse tieners heen gaan, is JOP actief. KIDS Express, Sirkelslag, catechesematerialen, materialen om met jeugddiaconie bezig te zijn, de lijst is lang. Allemaal activiteiten en materialen waardoor kinderen en jongeren zelf kunnen ontdekken wat het geloof voor hen kan betekenen. JOP heeft daarvoor de financiële steun van gemeenteleden nodig. Om deze materialen te ontwikkelen en om in de gemeenten aanwezig te zijn met bijzondere projecten. Samen kunnen we het geloof doorgeven aan onze kinderen.

FUNCKE IS BLIJ IN BAAN MET VRIJHEID EN PREEKT ‘TUSSENDOR’

Geen dominee, maar ambtenaar

Uit den Hof-IV

Adriaan, Emma, Hanneke, Hester, Jan, Jan Willem, Joanneke, Maarten, Marrit en Sander hebben zich enkele jaren geleden als theologiestudenten voorgesteld aan de lezers van Kerk in de Stad. De redactie heeft hen gevraagd te vertellen wat in de tussentijd op hun weg is gekomen en welke keuze ze na hun studie hebben gemaakt. Hoe gaat het met ze, hoe heeft hun geloofsbetrokkenheid een weg gevonden in kerk en samenleving? Dat vertellen de jonge theologen in ‘Uit den Hof’. Dit leesseizoen kwamen de verhalen van: Marrit Bassa, Jan Willem van Dijk, Joanneke Dekker, Adriaan van Klinken, Hester Radstake, Maarten Diepenbroek en Emma Rijks. In dit nummer: Sander Funcke. Coördinator van deze vierde Uit den Hof-serie (studenten, hoogleraren en predikanten in I-III) is Arie Moolenaar.

Sander Funcke

Drie jaar geleden stond ik in de serie ‘Uit de Hof’ in dit blad. Nog niet zo lang geleden kreeg ik de vraag voor een vervolgartikel. Wie ben je nu? Ik zegde toe en pakte een paar weken geleden het artikel van toen uit de kast. Voorzichtig, maar zeker van mijzelf, droomde ik toen van een baan als predikant. Het kon mij na mijn studie niet snel genoeg gaan. Gods wegen blijken creatiever dan wij mensen kunnen voorspellen.

Na mijn tijd van colleges lopen en vicariaat, dat is de stage voor dominees, zocht ik werk om in mijn vaste lasten te kunnen voorzien. Via een uitzendbureau ging ik aan de slag als administratief medewerker bij het Openbaar Ministerie. Een totaal ander vakgebied dan de zaken waar ik me tot dan toe mee bezighield. Nu ging het ineens over boetes, dagvaardingen en strafmaatregelen.

Een christelijk reservaat

Ook de mensen waar ik mee omging kwamen uit een ander milieu. Het team waar ik ging werken bestond voornamelijk uit atheïsten en moslima’s. De theologieopleiding lijkt soms net op een christelijk reservaat, besloten en beschermd, maar weinig representatief. Ineens bleken er ook niet-christenen te zijn, wat was dat een openbaring! Ik mocht genieten van de lekkernijen die mijn moslim-collega’s hadden gemaakt ter ere van het Suikerfeest. Ik deelde ineens geloof op een ervaringsniveau.

De theologieopleiding lijkt soms net op een christelijk reservaat, besloten en beschermd, maar weinig representatief

Zo’n kantoorbaan was in het begin behoorlijk vermoeiend. Productie draaien is iets anders dan pastorale gesprekken of een studie doen. Ik was de eerste weken doodmoe als ik thuis kwam en had dan nergens meer zin in. Daardoor kreeg ik enorm onzorg voor al die mensen die naast hun baan actief zijn in het kerkenwerk. Vrijwilligers mogen best eens een schouderklopje krijgen voor hun inzet!

Een geloofsgemeenschap is een thuis

Ook mijn woonplaats veranderde; ik kreeg een eigen appartementje in Bunnik. Na twee weken kwam de dominee op

bezoek en ik zei gelijk: “Ik blijf hier niet lang wonen hoor, want ik heb theologie gestudeerd etcetera, etcetera...” Nu in 2012 woon ik nog steeds in Bunnik. Je hebt er alles en wat je niet hebt

* Sander Funcke: ...” De weg van God met mensen kan soms wonderlijk verlopen”...

zoek je in Utrecht. Dagelijks ben ik daar nog te vinden voor hetzelfde werk bij het OM. Ik heb me er inmiddels breder ontwikkeld en ben blij met de vrijheid die een dergelijke baan geeft.

Het ambt van ambtenaar probeer ik met verve uit te dragen. In de tussentijd preek ik in diverse gemeenten, en zoek naar eventuele predikantsplaatsen of ander kerkelijk werk.

GroenLinks

Ik ben daarnaast actief in allerlei vrijwilligerswerk. Waar ik in de vorige beschouwing nog vertelde slapend lid van GroenLinks te zijn, ben ik een tijdje voorzitterpenningmeester van de afdeling Bunnik geweest. Ook heb ik me ingezet in de projecten van het LCC. Een samenwerkingsverband van meerdere homo-organisaties binnen de christelijke wereld. Hierdoor heb ik mensen ontmoet die worstelden met hun geaardheid en hun geloof. Zo hebben we veel van hen de

mogelijkheden kunnen bieden om er over na te denken en hun coming-out te hebben. Ik ben daarnaast actief op het Regenboogforum. Een site op internet waar christenhomo’s met elkaar

UIT DEN HOF

van gedachten kunnen wisselen over van alles en nog wat.

Rituelen

Via deze site heb ik ook mijn levenspartner leren kennen. Maarten is meelevend lid van een katholieke parochie in Utrecht en door hem leer ik de katholieke gebruiken en rituelen waarderen. Als protestants theoloog word je wel opgeleid met kennis over andere denominaties en religies, maar meevieren en meeleven is totaal andere koek. Ik was een academicus, die vooral in wetenschap bleef steken. Ik vulde het aan met bidden, maar nam heel weinig stille tijd. In ons leven nu is gebed en daadwerkelijke omgang met God de basis waarvandaan we onze relatie vormgeven. Het maakt mij zoveel meer mens door te leven met de Eeuwige.

Levend geloven

De weg van God met mensen kan soms wonderlijk verlopen. De studie heeft mij een grote schat aan kennis en vaardigheden gegeven, maar door te leven leer je geloven. Langzaam ontdek je hoe God je leven leidt. Daarnaar op zoek gaan had op de opleiding wel meer gestimuleerd mogen worden. Wat was het mooi geweest als de studie meer aandacht had besteed aan geloofsonwikkeling. In de opleiding was er weinig aandacht voor emotie, religieuze ervaring of vragen rondom seksualiteit. Ik heb soms het gevoel dat de kerk bang is voor alles wat niet met wetenschap te onderbouwen is. Toch is dát het hart van het geloof: vol vertrouwen op weg gaan, omdat je weet dat God je zal leiden.

Het is een opgave die ik steeds opnieuw probeer aan te gaan, en een leerproces dat mijn hele leven vormgeeft. We lezen het elk jaar met Goede Vrijdag: niet mijn wil, maar Uw wil geschiede. Ik hoop dat ik in dat proces over drie jaar enorm gegroeid zal zijn.

* Sander met zijn vriend Maarten op vakantie.

Dr. Gerard van 't Spijker en drs. Auli van 't Spijker-Niemi hebben gewerkt in Rwanda van 1973 tot 1982 en gedeeltelijk tussen 1995 en 1990, in toerustingswerk en theologisch onderwijs. In Nederland was Gerard onder andere verbonden aan de Hogeschool Windesheim in Zwolle en aan het Centrum IIMO aan de Universiteit van Utrecht. Auli was geestelijk verzorger en later docent pastoraat aan het Theologisch Seminarium Hydepark. Na hun pensionering in 2005 zijn zij vrijwilligers bij Kerk in Actie. Zij schrijven voor Kerk in de Stad een verslag van hun werk als gastdocent aan de universiteit van Butare in Rwanda.

Auli en Gerard van 't Spijker

Toen wij in 2005 afscheid namen van ons werk, hebben wij ons aangemeld bij Kerk in Actie. Het bleek een recent beleid te zijn om mensen die met pensioen of emeritaat zijn voor een kortere of langere periode uit te zenden. Sindsdien hebben we zo'n tien keer drie tot zes weken onderwijs gegeven in Afrika, eerst twee keer in Kameroen en later in Rwanda. Wij beleven het als een voorrecht dat wij onze kennis en ervaring op deze wijze kunnen inzetten.

In januari en februari van dit jaar werkten wij weer enkele weken als gastdocent aan de Theologische Faculteit, die thans deel uitmaakt van de onlangs opgerichte Protestantse Universiteit te Butare, Rwanda. Hier worden predikanten van verschillende kerken opgeleid: Anglicanen, Presbyterianen, Methodisten en Pinkstergelovigen. Butare is voor ons beiden een vertrouwde plaats sinds jaren, al vanaf 1974.

Deze faculteit kampt sinds de burgeroorlog en de genocide van 1990 tot 1994 met een zwakke bezetting. Sommige goede Rwandese docenten zijn vermoord, hebben een nieuw bestaan in het buitenland opgebouwd, of werden ingezet in kerkelijk werk in hun eigen land. Een nieuw kader moet worden opgebouwd. De meeste docenten van nu zijn naast hun onderwijstaak ook nog bezig met een studie voor een proefschrift in het buitenland. Wij kunnen door onze jaarlijkse inzet een paar lacunes in de opleiding opvangen.

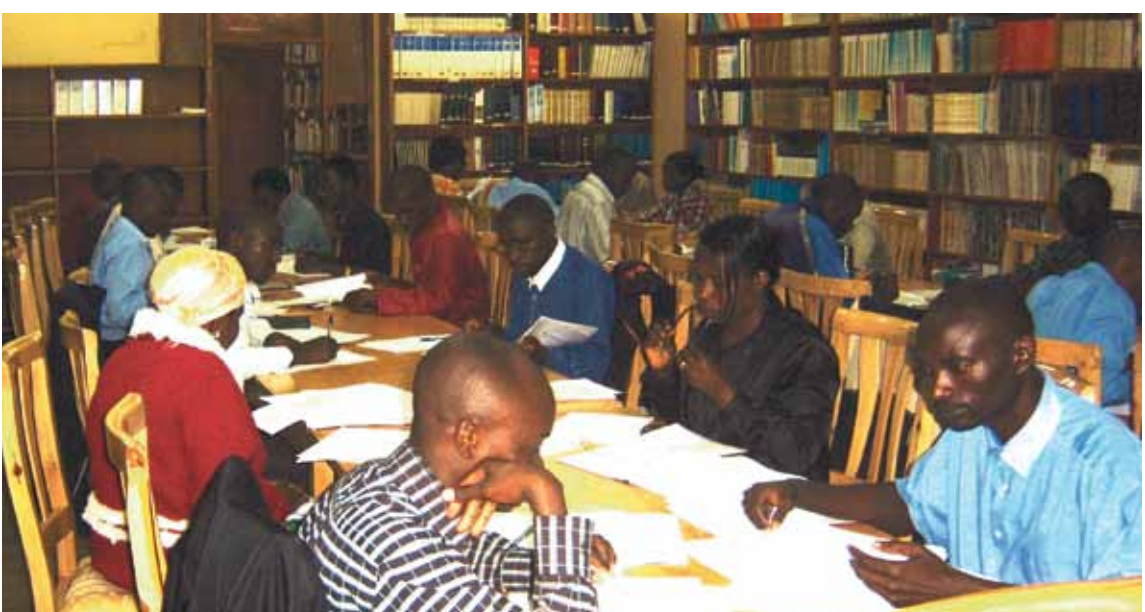
Stagebegeleiding

Auli heeft – zoals al eerder – les gegeven in de Praktische Theologie, hoofdzakelijk in het pas-

College geven in Rwanda

* Predikanten van de Presbyteriaanse Kerk van Rwanda, op weg naar een bijeenkomst. In het midden Gerard van 't Spijker en zijn vrouw Auli (foto Joke Willems).

* In de bibliotheek van de Protestantse Theologische Faculteit in Butare (foto Gerard van 't Spijker)

toraat. Een paar jaar geleden heeft ze praktijkstages ingevoerd voor de vierdejaars studenten. Deze maken verslagen van hun stage-ervaringen, en vervolgens bespreekt Auli samen met hen het letterlijke rapport van een pastoraal gesprek en van een leeractiviteit. Ook worden de organisatie van de gemeente en die van de diaconale activiteiten in de gemeente geanalyseerd. De studenten zijn blij verrast als zij ontdekken dat zij samen hun ervaringen evalueren, als groep, en dat Auli het niet doet met een rood potlood in de hand. En dat zij juist leren van de feedback van hun collega's. Het belangrijkste doel was dit jaar om deze supervisorische

methode over te dragen aan een Rwandese collega. Dat lijkt te lukken. Hij is bepaald leergierig, stelt veel vragen, en staat open voor en is enthousiast over deze werkwijze. Het is ook verheugend dat studenten na afloop zeiden dat zij niet alleen hadden geleerd over het werk van een predikant, maar ook over deze werkwijze in een groep: dat het mogelijk is om in een groep de bijdragen van iedereen te gebruiken.

Pastoraat

Misschien was ook dit jaar het belangrijkste, dat de studenten het belang van de pastorale bezoeken hebben ontdekt. In Rwanda is de predikant veelal een heer die graag in zijn kan-

toor zit. De studenten ontdekten hoeveel het betekent als je mensen bij hen thuis bezoekt en als je deelt in hun zorgen. Een tweede ontdekking was dat zij niet direct met hun adviezen moeten komen, maar eerst moeten luisteren waar het om gaat. En dat juist meeleven vaak genoeg is! Ook dit jaar komt door de pastorale verslagen de hele huidige Rwandese werkelijkheid aan de orde. Drie verslagen behandelden de verdinkingen dat een ziekte of een sterfgeval veroorzaakt was door de boze zwarte kunsten van een jaloerse buur. Anderen bezochten weer gezinnen waar de man in de gevangenis zat of was gevlucht naar het buurland.

Nieuwe Afrikaanse kerken

Gerard heeft zich met de derde- en vierdejaars studenten intensief bezig gehouden met een nieuw studieonderdeel: de vraag wat de kerken aanmoeten met het verschijnsel van de nieuwe kerken die na de gebeurtenissen aan het eind van de vorige eeuw in Rwanda zijn gesticht. Het zijn er naar schatting thans wel zo'n 500. De meesten maken een snelle groei door. De oudere kerken verliezen aardig wat leden aan deze nieuwkomers. In andere Afrikaanse landen vind je al sinds het begin van de vorige eeuw kerken die zijn ontstaan zonder tussenkomst van zending of missie uit het buitenland. Meestal betreft het kleine kerken, maar soms tellen ze duizenden, en soms miljoenen leden.

Concurrentie...

De lessen gaven inzicht in de Afrikaanse kerkgeschiedenis van de vorige eeuw, waarbij verschillende 'typen' nieuwe kerken werden geïdentificeerd. Onderdeel van deze onderwijs-eenheid was verder dat de studenten kerkdiensten en andere activiteiten van de nieuwe kerken in Butare moesten bezoeken. Voor het eerst maakten ze op deze wijze kennis met kerken die, niet zonder reden, door de oudere kerken als indringers en concurrenten worden beschouwd.

De cursus werd afgesloten met een klein symposium waar predikanten van de nieuwe kerken, in tegenwoordigheid van de conrector van de universiteit, met de studenten in gesprek konden gaan. De studenten stelden op beleefde wijze soms uiterst scherpe vragen. Ze waren ook onder de indruk van de soms grondige en effectieve organisatie en werkwijze van deze nieuwe gemeenten. En van de aanstekelijke manier waarop de predikanten over hun gemeentewerk vertelden. Het lijkt erop dat deze analyse van de nieuwe kerken, en het contact met de leiders ervan, een vast onderdeel van de studie theologie in Butare zal worden. Het geeft ons beiden veel voldoening op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan de opleiding van toekomstige predikanten in Rwanda.

* Het gebouwencomplex met tuin van de Protestantse Universiteit van Butare (foto Gerard van 't Spijker).

EEN LATE ROEPING LEIDDE TOCH TOT EEN BEROEP

“Ik ga aan de slag met de ambitie en naïveteit van een jonge beginner”

Piet Warners

“Toen het tijdens een college kerkrecht over emeritaat ging, werd er wat lacherig naar mij gekeken.” Tegenover me zit Henk Dikker Hupkes, 63 jaar oud. Op 1 april zal hij bevestigd worden tot predikant in het Twentse Weerselo en daar intrede doen. Op de valreep zagezegd. Maar hij is niet van plan met zijn 65-ste weer te stoppen, nee als het hem gegeven is wil hij tot zijn 70-ste doorgaan. Ik ken Henk al wat langer. Zo’n twaalf jaar geleden kwam hij op mijn spreekuur in Prinsenhof. Hij vertelde dat hij zich in 1972 had laten uitschrijven als lid van de Hervormde Kerk. Nu wilde hij zich weer laten inschrijven. En dat leidde er toe dat hij in 2001 belijdenis deed in de Tuindorpkerk. En nu wordt hij dus nog predikant. Zoiets maakt toch wel nieuwsgierig!

Je bent van huis uit wel met kerk en geloof in aanraking gekomen?

Ja zeker. Ik werd als zesde van zeven kinderen geboren in een kerkelijk zeer meelevend gezin in Loenen op de Veluwe. Mijn moeder was een domineesdochter en er waren enkele ooms predikant. Mijn vader was betrokken bij de oprichting en het bestuur van wat nu het Pastoraal Centrum de Hezenberg is. We woonden in een groot huis en we hadden vaak predikanten en evangelisten te gast. In 1968 kwam ik naar Utrecht - School voor de Journalistiek - volgde nog een enkele keer een catechisatie maar raakte steeds minder betrokken bij de kerk. Ik vond het eerlijk om dan maar het lidmaatschap op te zeggen.

Ons huwelijk kan er wel tegen - Laura verheugt zich op de weekenden Twente - en het is goed om de Randstadgeur niet te verliezen

Betekende dat ook dat het geloof uit je leven verdween?

Nee, nooit helemaal, denk ik. Ik was en bleef een religieus mens, maar de kerk bood mij toen niet het kader om daar vorm aan te geven. En ik was ook echt een kind van de jaren zestig: langharig, anti-autoritair, alles-moest-anders. De kerk kwam daar niet aan tegevoet, de tijd stond er zo goed als stil. Althans zo ervoer ik dat toen. Nu kan ik bedenken dat de kerk juist de schat van het geloof, het evangelie en de traditie bewaarde. Hoe dan ook, het heeft me - hoop ik - wel iets geleerd over de ongelijkzijdigheid van ontwikkelingen in

mensen en hoe je daar als pastor van een gemeenschap mee om moet gaan.

Kinderen

Toen er kinderen kwamen (drie) begonnen we er over na te denken over wat we ze aan wilden geven in het leven. En dan besef je dat onze cultuur op vele wijzen is doordrongen van het christelijk geloof. Dus daar moeten ze wel kennis mee maken. Daarom lieten we ze wel vooruit uit de kinderbijbel en lieten we ze naar christelijke scholen gaan. Toen mijn ouders kort na elkaar overleden besepte ik: nu moet ik zelf keuzes maken. Mijn vrouw Laura en ik gingen ‘shoppen’ in de Tuindorp-, Leeuwenbergh-, Doopsgezinde- en Geertekerk. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat mijn vrouw koos voor de doopsgezinde gemeente - de traditie waarin zij is grootgebracht. Zelf koos ik dus voor de PKN in de gestalte van de Tuindorpkerk. Zo’n keuze maak je in het besef dat ‘de’ kerk niet bestaat. Je kiest voor de plek waar je je thuis kunt voelen en waar je - zoals in ons geval - je ook dingen van vroeger herkent. Ik voel mij thuis in het midden van de PKN. Ik ben goed bekend met en heb respect voor de breedte van de kerk, van de hervormd-gereformeerde en rechtzinnige- tot de evangelische en meer vrijzinnig-liberale vleugel.

Studie

Intussen ben je ook theologie gaan studeren...

Ik had het gevoel dat het gebruikelijke kringwerk me niet genoeg te bieden had, daarom

voetbal en ik moest op zaterdag wel bij Hercules langs het veld staan! Het was behoorlijk pittig omdat ik een HBS-opleiding had. Latijn, en vooral Grieks en Hebreeuws moest ik mij alsnog min of meer eigen maken. In 2004 heb ik de bacheloropleiding in Kampen gedaan. Daarna heb ik me ingeschreven voor een masterprogramma in Leiden, dat ik afrondde in 2010. Ondertussen heb ik ook weer in Kampen de masteropleiding voor predikant gevolgd, en leer- vicariaat gedaan in Bilthoven. Je ziet: het is allemaal stap voor stap gegaan. Die aanpak, stap-voor-stap paste ook goed bij mijn werk!

Hoezo?

Na mijn studie (journalistiek en daarna psychologie tot het kandidaats) ben ik eerst werkzaam geweest als redactiecoördinator bij verschillende tijdschriften. Van 1986 tot 2007 was ik directeur van de Stichting Wandelplatform-LAW in Amersfoort. Een koepel van vijftien organisaties op wandelgebied. Je kunt daar alles over vinden op wandelnet.nl. Van 2007-2010 ben ik daar nog aangebleven als adviseur in deeltijd, zo kon ik in de laatste fase mijn studie afronden.

Klik

Je kunt dus wel spreken van een ‘loopbaan’ in verschillende opzichten. Heb je die theologie-studie gedaan om predikant te worden?

Dat weet ik niet precies. Misschien wel, maar in de beginjaren vond ik dat te pretentius om hardop te zeggen. Maar aan de andere kant was het toch wel een soort jongensdroom. Als kind wilde ik al dominee worden! Ik stond soms in de keuken te ‘preken’. Ik heb het tijdens de studie wel steeds in mijn achterhoofd gehad. Daarom ben ik

toch ook die predikantsmaster gaan doen. Najaar 2010 heb ik mij dus beroepbaar gesteld, en dat zoekproces was wel spannend. In Weerselo klikte het!

En nu?

Het is een heel kleine gemeente. Zo’n 250 leden. De Stichtsgemeente is een bijzondere gemeente met een sterk liturgische traditie en een monumentaal kerkje in een zeer historische omgeving. Het is wel leuk om te beseffen dat mijn grootvader zo’n honderd jaar geleden daar vlakbij heeft gestaan, in Losser. Ik ben beroepen voor vijftig procent van de werktijd. Ik zal door de bank genomen vier dagen per week daar werkzaam zijn en wonen in de pastorie en ik zal ook in Utrecht blijven wonen. Laura werkt in Den Haag en reist dagelijks met de trein, dus dat moet ook wel zo. Ons huwelijk kan er wel tegen - Laura verheugt zich op de weekenden Twente - en het is goed om de Randstadgeur niet te verliezen. Ik heb tegen de kerkenraad gezegd dat ik ga werken met de ambitie en naïveteit van de jonge beginner, maar wel een bredere maatschappelijke ervaring zal inbrengen. Mijn periode buiten de kerk helpt me tegelijk soms ook tegen het kerkgebeuren te blijven aankijken met de blik van iemand die er buiten staat. Zo hoop ik te helpen voorkomen dat je als kerkgemeenschap helemaal naar binnen gekeerd bent. We zijn kerk in en voor de wereld!

Het gesprek met Henk Dikker Hupkes duurde behoorlijk lang. Het ging allerlei kanten op. Het getuigde van zijn brede en diepgaande belangstelling voor cultuur, maatschappij en kerk. Ik heb er innerlijk wel plezier in dat Henk begint op de leeftijd dat ik al gestopt was...

* Henk Dikker Hupkes begint ‘op vut-leeftijd’ aan nieuwe loopbaan als dorpspredikant. ...” Ik voel mij thuis in het midden van de PKN”... (foto’s Piet Warners).